

ת"פ 75703/07/19 - מדינת ישראל נגד יצחק עידן יחיא

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 75703-07-19 מדינת ישראל נ' יחיא

בפני כבוד השופט עמית מיכלס
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יצחק עידן יחיא

הנאשם

בשם המאשימה: עו"ד מודיש ארדני

בשם הנאשם: עו"ד יצחק איצקוביץ'

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל את תיקון כתב האישום, בעבירה של **פציעה כשהעבריין מזוין**, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 19.7.2019, בשעות הבוקר, שהה מר יוסי מלול (להלן: המתלונן) ביחד עם אחר בקיוסק בראשון לציון. הנאשם הגיע לקיוסק כשהוא אחוז בידו בקבוק זכוכית, ביקש לרכוש סיגריות, ומיד החל לצעוק: "הרגו את אבא שלי פה, עוד מעט השיכון יהיה שלי ואני אשלוט בשיכון". הנאשם שילם עבור הסיגריות והתקדם לעבר היציאה מהקיוסק. באותו הזמן, קם המתלונן מכיסאו וניגש למקרר הנמצא בכניסה לחנות על מנת לקחת שתיה. בעוד המתלונן עומד מול המקרר, הניף הנאשם את בקבוק הזכוכית שבידו, הטיח אותו ושבר אותו על ראשו של המתלונן, ולאחר מכן עזב את המקום.

בחלוף כ-10 דקות שב הנאשם לקיוסק, כאשר בידו בקבוק זכוכית נוסף. הנאשם ניגש למר יצחק אוזן, בעל המקום, ואמר לו: "תרגיע, תקשיב טוב אם אתה לא... את המצלמות אני אזיין אותך... הבנת? אני מרסק אותך יא מניאק... סגור את המצלמות עכשיו, מהר אבל... תקשיב טוב, לא קוראים לי עידן יחיא, אבל אבא שלי נרצח פה יא

מניאק".

כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלונן חתכים באורך 6 ס"מ ורטיקלי קדמית לאפרכסת מימין עם דמם פעיל, חשיפה של סחוס טראגוס. שני חתכים באורך 2 ס"מ בצוואר והוא הוכנס לחדר ניתוח מורדם ומונשם על מנת לתפור את החתכים ולעצור את הדימום.

3. במסגרת הסכמות הצדדים, הופנה הנאשם לשירות המבחן. במקביל הופנה הנאשם לממונה על עבודות השירות, ונמצא כשיר לבצע מאסר בדרך של עבודות שירות.

ראיות וטיעוני הצדדים לעונש

4. מטעם המאשימה הוגש גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ת/1); תעודה רפואית על אודות פציעותיו של המתלונן (ת/2); תמונות המתלונן (ת/3) וסרטון המתעד את האירוע.

5. בטיעוניה עמדה ב"כ המאשימה על חומרת העבירה בה הורשע הנאשם, על נסיבות ביצועה, על הערכים המוגנים שנפגעו ועל עוצמת הפגיעה בהם, בשים לב לשימוש שעשה הנאשם בבקבוק זכוכית ולפגיעות הקשות שנגרמו למתלונן, הן בהיבט הפיזי, הן בהיבט הנפשי. כן עמדה ב"כ המאשימה על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא, וביקשה להעביר מסר בלתי מתפשר של אי השלמה עם פתרון סכסוכים בדרכים אלימות.

בהפנותה לפסיקה, עתרה ב"כ המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 14 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשים. אשר לעונשו של הנאשם בתוך המתחם - ביקשה ב"כ המאשימה להשית עליו עונש מאסר בשליש התחתון של המתחם, לצד ענישה נלווית - מאסר על תנאי, התחייבות, קנס ופיצוי למתלונן. לדידה של התובעת עונש זה מאזן נכונה בין עברו הפלילי של הנאשם, לרבות העובדה כי ריצה מאסרים בעבר מחד גיסא, לבין הודאתו והחיסכון בזמן השיפוט מאידך גיסא. בהתייחס לתסקיר שירות המבחן גרסה התובעת כי ההמלצה להסתפק בצו מבחן לצד עבודות שירות ברף הנמוך אינה עולה בקנה אחד עם תוכן התסקיר ואף מנותקת ממדיניות הענישה הנוהגת, המחייבת השתתפות מאסר בפועל מאחורי סורג וברזל.

6. מנגד, עתר ב"כ הנאשם להסתפק במאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, כהמלצת שירות המבחן. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, כמפורט בתסקירי המבחן, ולמצבו הרגשי בעת ביצוע העבירה, שבוצעה על רקע הירצחו של אביו באותו הקיוסק. לדבריו, הנאשם חווה "הצפה רגשית ברמה הגבוהה ביותר", ובעת ביצוע העבירה "משהו" גרם לו "להתנהג בצורה לא שפויה, לא נכונה", בשים לב לכך שלעבירה לא קדם קנטור מצד המתלונן. עוד הוסיף שהנאשם היה תחת השפעת אלכוהול. לדבריו, הנאשם תורם כסף, לרבות למתלונן שהוא דר רחוב אותו הוא מכיר, ואף נכון לפצותו עתה. בהתחשב באמור, כמו גם בתנאים המגבילים בהם שהה הנאשם לאורך מספר חודשים ובהמלצת שירות המבחן, המבוססת על הערכה לקיומה של רמת סיכון נמוכה ועל פוטנציאל שיקום משמעותי, גרס ב"כ הנאשם שיהיה זה עוול לשלוח את הנאשם כיום לרצות מאסר מאחורי סורג וברזל.

7. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה, ובפתח דבריו הביע חרטה על מעשיו. לדבריו, בתקופה שקדמה לביצוע העבירה, הוא עבד בסמוך לקיוסק בו בוצעה העבירה, וגם אחרי 20 שנה היה רואה במקום מדי יום את הרוצח של אביו. משכך סבל מפחדים, הפך ל"שבר כלי", לא הצליח לעבוד וצרך סמים באופן אינטנסיבי. ביום ביצוע העבירה שתה אלכוהול באירוע וכשנכח בקיוסק חשב שהמתלון צעק עליו, נבהל וביצע את העבירה. הנאשם סיפר כי לראשונה בחייו עבר טיפול לצורך עיבוד הטראומה מרצח אביו והוא מעוניין להמשיך בו. יתרה מכך סגר את העסק הקודם והחל לעבוד במקום חדש. לדבריו, הוא נמצא היום "במקום אחר לגמרי", ומשפחתו היא הדבר היחיד החשוב לו.

קביעת מתחם העונש ההולם

8. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים שנפגעו ונסיבות ביצוע העבירה

9. במעשיו פגע הנאשם בערך המוגן שעניינו שמירה על חיי אדם, שלמות גופו ובטחונו האישי.

10. בחינת נסיבות ביצוע העבירה מצביעה על חומרה יתרה במעשי הנאשם.

האלימות בה נקט הנאשם בחלק הראשון של האירוע הייתה ספונטנית, ולא קדם לה תכנון מוקדם. יתרה מכך, יש מקום להתחשב ברקע לביצוע העבירות. מתסקירי שירות המבחן עולה שבעת שהיה הנאשם כבן 13, כלומר 22 שנים לפני האירוע, אביו נרצח באותו קיוסק, אירוע שהשפיע קשות על הנאשם והותיר בו טראומה שלא עובדה עד היום. שירות המבחן העריך כי הפגישה המקרית של הנאשם עם המתלון באותו הקיוסק, בשילוב העובדה שהנאשם היה בגילופין, הציפו אצלו רגשות כאב ופגיעות הקשורים ברצח אביו, והובילו אותו לפעול באופן אימפולסיבי, אלים ובלתי מווסת.

בעניין זה חשוב להדגיש שאין מדובר בנאשם שסבל ממחלת נפש במובנה המשפטי, והערכת שירות המבחן לא נתמכה בחוות דעת של רופא מוסמך. לצד זאת התבטאויות הנאשם בקשר לרצח אביו בזמן האירוע, כמתואר בכתב האישום, מצביעות על קשר אפשרי בין מעשיו לבין הרצח. נסיבות ייחודיות אלו, ומצבו הרגשי הסוער של הנאשם, מצדיקות התחשבות מסוימת בקביעת מתחם העונש ההולם, כפי שיורחב בהמשך, אולם הן אינן עומדות לבדן ויש לאזן עם יתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. מדובר, כאמור, בנאשם שהטיח בקבוק זכוכית בראשו של המתלון, אזור רגיש בגוף, במכה אחת אך עוצמתית שגרמה לניפוצו של הבקבוק, זאת ללא כל סיבה ומבלי שקדמה למעשה כל התגרות מצד המתלון. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלון פציעות קשות - חתכים באורך 6 ס"מ בסמוך לאוזנו ושני חתכים באורך 2 ס"מ בצווארו. הפגיעות הצריכו ניתוח לצורך תפירתם ועצירת הדימום, כאשר המתלון מורדם ומונשם. מעבר לנזק שנגרם למתלון בפועל, הנזק שיכול

היה להיגרם לו כתוצאה ממעשי הנאשם משמעותי אף יותר. זאת ועוד, הגם שהיה ביכולתו של הנאשם להפסיק את האירוע לאחר עזיבתו את הקיוסק, הוא בחר לשוב למקום בחלוף כ-10 דקות, אלא שהפעם פנה לבעל הקיוסק במלל מאיים לפיו "ירסק אותו" אם לא יסגור את מצלמות האבטחה שבמקום. החזרה למקום האירוע, כמו גם הפנייה המאיימת לבעל הקיוסק, שנועדה לסכל את תפיסתו בהמשך, מעידות על מודעותו של הנאשם למעשיו, ובניגוד לחלק הראשון של האירוע, לא ניתן לטעון שמדובר היה במעשה ספונטני או בפרץ לא מוסבר של התנהגות אלימה מצדו.

מדיניות הענישה הנוהגת

12. עיון בפסיקה מעלה שבעבירות אלימות המבוצעות תוך שימוש בנשק קר יש לנקוט, ככלל, בענישה מחמירה הכוללת עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג וברח, כאשר עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות יוטלו במקרים חריגים, למשל בעקבות הליך שיקום ארוך ומשמעותי או בהתקיימן של נסיבות חריגות אחרות. על הצורך בנקיטת ענישה מחמירה בעבירות אלימות, ובפרט אלימות המבוצעת תוך שימוש בנשק קר, בניסיון למגר תופעה נפסדת זו, עמד בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין [ראו למשל: רע"פ 8421/19 דהן נ' מדינת ישראל (24.12.2019) (להלן: עניין דהן)]. בע"פ 5980/15 מדינת ישראל נ' זדה, פסקה 7 (23.3.2016), נקבע:

"המדובר למרבה הצער בתופעה חברתית רווחת, מכוערת ומסוכנת, המחייבת תגובה עונשית מחמירה ומסר ברור מצד בתי המשפט וכלל רשויות אכיפת החוק, תוך מתן משקל משמעותי בענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, גם אל מול שיקולים אישיים".

13. ראשית, אתייחס לפסיקה שהוגשה על ידי המאשימה. יוער כי הגם שמדובר במקרים בעלי נסיבות דומות למקרה שלפניי, הרי שבשונה ממנו, לא התקיימו בהם הנסיבות הייחודיות המתקיימות בעניינו של הנאשם, להן מצאתי, כאמור, לתת משקל מסוים לצורך קביעת המתחם העונשי. בהמשך אתייחס לפסיקה שהוגשה מטעם הנאשם.

הפסיקה הרלוונטית שהוגשה מטעם המאשימה:

א. בעניין דהן נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם צעיר ונעדר עבר פלילי, אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של פציעה תוך שימוש בנשק קר ואיומים, שביטויה בדקירת המתלונן באמצעות חפץ חד בגופו ובפניו, הטחת לבנה בראשו והשמעת איומים כלפיו וכלפיי חבריו. חרף הליך שיקומי שעבר, הושתו על הנאשם 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד פיצוי למתלונן בסך 30,000 ₪ ועונשים נוספים. בית המשפט העליון ציין את מתחם הענישה שנקבע בערכאה הדיונית, שנע בין 10 ל-36 חודשי מאסר בפועל ולא התערב בו.

ב. ברע"פ 5655/13 עמרם נ' מדינת ישראל (20.11.2014), נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שעונשו הוחמר בבית המשפט המחוזי מ-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שהשיתה עליו הערכאה הדיונית

ל- 12 חודשי מאסר של ממש. באותו מקרה חבט הנאשם בראשו של המתלון באמצעות בקבוק זכוכית כך שהבקבוק נשבר, ולאחר מכן הטיח את הבקבוק השבור בפניו וגרם לו לחתך עמוק קרוב לאוזנו, בגינו נזקק לטיפול בבית חולים. בית המשפט העליון אישר מתחם ענישה הנע בין 9 חודשים ועד שנתיים מאסר בפועל, שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי. כן נקבע כי מתחם ענישה שהרף התחתון שלו מתחיל במאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות הוא מקל בנסיבות ביצוע העבירה.

ג. בע"פ 4145/12 הרוש נ' מדינת ישראל (29.4.2013), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של חבלה של ממש וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בנסיבות בהן בעת שהיה בגילופין התגרה במתלוננים, ניפץ בקבוק זכוכית והניפו לעבר צווארו של אחד מהם. בשל התערבות מתלון שני שיצא להגנתו, נגרמה למתלון הראשון שריטה קלה בלבד ואילו למתלון השני נגרמה פציעה ביד שהצריכה ניתוח ונוצר חשש לנזק קבוע ליכולת התנועה שלו. על הנאשם, צעיר בעל הרשעה קודמת בעבירת אלימות, הושתו 4 שנות מאסר ופיצוי בסך ₪ 25,000 למתלון העיקרי.

יש לציין שעל אף קווי דמיון בין שני האירועים, מדובר באירוע חמור מהמקרה שלפנינו.

ד. בעפ"ג (מרכז) 37434-06-19 מדינת ישראל נ' רפאל (16.7.2019), הוחמר עונשו של נאשם שהורשע בעבירה של פציעה כשהעברין מזוין ופריצה לבית עסק, והועמד על 32 חודשי מאסר, לאחר הפעלת מאסר מותנה של 5 חודשים. נסיבות אותו מקרה היו חמורות בהרבה מנסיבות המקרה שלפנינו בשל העובדה כי מדובר ברצף מעשים שכללו תקיפה באבן ובקרשים, לצד איומים, לאחר שהמתלוננת סירבה לקיים יחסי מין עם הנאשם. החשוב לענייננו הוא המתחם העונשי שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי, 24 ועד 42 חודשי מאסר בפועל.

ה. בת"פ (ראשל"צ) 38999-01-20 מדינת ישראל נ' שמי (9.7.2020), הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירה של פציעה כשהעברין מזוין. הנאשם הגיע עם בת זוגו לבילוי במועדון, אז הצטלם המתלון עם בת זוגו של הנאשם, תוך ששם ידו על כתפה. בתגובה דחף הנאשם את המתלון על הרצפה, נטל בקבוק זכוכית והטיחו בראש המתלון, בעט בו והשליך לעברו בקבוק זכוכית נוסף. למתלון נגרמו שברים שונים בפניו, הוא אושפז ונזקק לניתוח לתיקון השברים. באותו מקרה נקבע מתחם ענישה הנע בין 15 ל-32 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם, שהיה בעל עבר פלילי, הוטל עונש של 22 חודשי מאסר בפועל, פיצוי למתלון בסך ₪ 25,000 וענישה נלווית.

ו. בת"פ (אי') 36495-08-13 מדינת ישראל נ' טקלו (19.5.2014), הורשע הנאשם בעבירות של פציעה תוך שהעברין מזוין, תקיפה סתם ואיומים, בנסיבות בהן תקף הנאשם את המתלון ללא כל התגרות מצדו באמצעות בקבוק בירה מלא שהטיח וניפץ על ראשו. למתלון נגרמו חתכים בראש ובמצח וחתך באורך כ-15 ס"מ לאורך פניו, והוא נזקק לטיפול רפואי. בהמשך האירוע תקף הנאשם מתלון נוסף בכך שהניף לעברו בקבוק בירה ודחפו בעודו אוחז בבקבוק בצורה מאיימת. באותו מקרה נקבע מתחם עונשי הנע בין 15 ל-42 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הושת עונש של 30 חודשי מאסר לצד פיצוי למתלון בסך של ₪ 6,000, ורכיבי ענישה נוספים. מעיון במנוע החיפוש "נבו" עולה שערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה, הגם שפסק

הדין לא פורסם [עפ"ג (ב"ש) 24519-07-14 טקלו נ' מדינת ישראל (20.10.2014)].

ב"כ הנאשם הפנה לפסקי הדין הבאים:

א. בע"פ 9147/17 חודיפה נ' מדינת ישראל (20.9.2018), הוקל עונשו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות והועמד על 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. באותו מקרה דקר הנאשם את המתלונן באמצעות חפץ חד בפניו וגרם לו לחתך עמוק בין אוזן שמאל לאזור הפה אשר פגע בעצבים, ובכלי דם. בפסק הדין קבע בית המשפט העליון כי לא נפלה שגגה תחת ידו של בית המשפט המחוזי, אולם מצא להקל בעונשו על מנת שלא לפגוע בכברת הדרך שעשה בהליך הטיפול, אותו עבר לאחר מתן גזר הדין, ולאחר שמצא שקיים סיכוי של ממש לשיקומו.

הנה כי כן, מדובר בנסיבות חריגות בהן נמצאה הצדקה לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, נסיבות שכפי שיובהר להלן, ספק אם מתקיימות במקרה שלפנינו.

ב. בת"פ (ראשל"צ) 25278-01-18 מדינת ישראל נ' דיאז (15.4.2019) (להלן: ענין דיאז), שנדון בפניו, הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות של פציעה כשהעברין מזויין והחזקת סם לצריכה עצמית ונדון לעונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לאחר שמצאתי לקבוע מתחם עונשי מקל הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר. באותו מקרה תקף הנאשם את המתלונן, עמו לא הייתה לו כל היכרות מוקדמת, באמצעות מספרים בצווארו וכשנשמטו לבסוף המספרים מידיו נתן למתלונן מכת אגרוף בפניו. בהמשך אף ניסה לפגוע באנשים נוספים באמצעות מקל שאחז בידו.

ב"כ הנאשם ביקש להסתמך על העונש הקל שהוטל בענין דיאז, בו מצאתי להתחשב במצבו התודעתי של הנאשם, ולהחילו גם בעניינו. ואולם, השוואת שני המקרים מובילה למסקנה שאין הנדון דומה לראיה. די אם אציין שבאותו מקרה הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית, ביוזמת שירות המבחן, ממנה עלה שבחודשים שקדמו לביצוע העבירה החל הנאשם להשתמש לראשונה בחייו בחשיש במקביל לנטילת כדורים פסיכיאטריים אותם נטל באופן עצמאי, דבר שגרם לו ל"אירוע דיסוציאטיבי", אשר להערכת שירות המבחן הביא לאבדן שליטה על התנהגותו בעת ביצוע העבירות. במקרה ייחודי זה מצאתי, כאמור, לקבוע מתחם עונשי מקל, בפרט כאשר הנזק שנגרם למתלונן היה נזק קל יחסית שהסתכם בחתך מעל העפעף שהצריך הדבקה, חתך בצוואר ונפיחות במצח, כל זאת בשונה מהפגיעות שנגרמו לקורבן העבירה במקרה שלפני. לבסוף, מעשי הנאשם דיאז בוצעו ברצף אחד, בעוד שהנאשם שלפני חזר למקום לאחר 10 דקות, לאחר שהיה מוטרד ממצב המצלמות במקום, ותוך שאיים על בעל המקום שיפגע בו אם לא יסגור אותו, עובדה שכאמור מלמדת על מודעותו למצבו ולשליטתו על מעשיו. נוסף על כך, ובשונה מהמקרה שלפנינו, מעשיו החריגים של הנאשם דיאז לא אפיינו את התנהגותו לפני האירוע ולאחריו, כפי שאף העיד עברו הפלילי הנקי.

14. בשים לב לכל האמור, גם אם מצאתי שיש לתת משקל מסוים לסערת הרגשות בה היה נתון הנאשם, שתקף את המתלונן במקום בו נרצח אביו, הרי שבהעדר ראיות מוצקות יותר למצבו הנפשי, וחולשה מסוימת שמצאתי בטיעון

זה, יש לתת לו משקל קטן יחסית בקביעת המתחם העונשי.

בעניין דיאז הפניתי להתייחסות בית המשפט העליון לשאלת המשקל שיש לתת למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה לצורך הקלה בעונש, טרם כניסתו לתוקף של תיקון 113. בע"פ 10416/07 פאבל דולינסקי נגד מדינת ישראל, בפסקאות 11-12 (7.12.2009), קבע השופט י. עמית ששאלת המשקל היא שאלה "כמותית", שאין לקבוע בה מסמרות. ובלשונו:

"כל מקרה יש לבחון לגופו על פי נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה ועל פי נסיבותיו האישיות של הנאשם.

במכלול הנסיבות הקשורות למבצע העבירה, יש לבחון את סוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה הוגבלה בעטייה יכולתו - לא עד כדי חוסר יכולת של ממש כאמור בסעיף 34ח - להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה. על מידת הפגיעה ביכולתו של מבצע העבירה להבין את מעשהו או להימנע ממנו, ניתן ללמוד ממכלול הראיות, לרבות מעשיו של מבצע העבירה לפני האירוע, במהלכו ולאחריו וכן מחוות דעת מומחים.

מידת אחריותו המוסרית של העבריין למעשה שביצע נגזרת מגודל הפגיעה בתפיסת המציאות ובמידת השליטה שלו על מעשהו בשל מצבו הנפשי, ובהלימה לכך, על בית המשפט לגזור את עונשו לקולה או לחומרה. עם זאת, וכפי שנאמר על ידי כב' השופטת ארבל בע"פ 9369/07אנסטסיה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 4.6.09):

"אין גם להתעלם מן הצורך שלא לפתוח פתח חסר תחומים וגבולות לכל טענה הנטענת בידי מי שביצע עבירה, בדבר פגם נפשי ממנו הוא סובל. הקלה מופרזת בעונשו של מי שביצע עבירה בשל פגם במצבו הנפשי, שלא אינן יכולותיו הקוגניטיביות והרצוניות, עשוי ליצור מדרון חלקלק, שיפגע באפקטיביות של המשפט הפלילי כגורם מרתיע ומחנך, ייצור מסכת אין-סופית של התדיינות, יכרסם בתחושות הצדק של קורבנות העבירה ומשפחותיהם, ועשוי לפגוע באמון הציבור במערכת. על הענישה המופחתת שיש להשית על מי שסבל מתסמונת פוסט טראומתית, לבטא, איפוא, באופן מידתי את הגריעה שהביאה זו ביכולתו להבין את מעשיו או לשלוט בהם ולשקף את היקף הגריעה ואותה בלבד". (ההדגשות הוספו - ע.מ.)

15. אשר על כן, בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו ובעוצמת הפגיעה בהם, בנסיבות ביצוע העבירה, לרבות במצבו הרגשי של הנאשם, בנזק שנגרם למתלונן, ובמדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי שמתחם הענישה ההולם בענייננו עומד על 10 עד 30 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

16. הנאשם כבן 35, נשוי ואב ל-3 ילדים. משני תסקירי שירות המבחן שהוגשו, עולה שנקודה משמעותית בחייו של הנאשם הייתה מותו של אביו, שנרצח כאשר היה הנאשם בגיל 13, בעקבותיו החל הנאשם לגלות מעורבות שולית, לצרוך אלכוהול וקנאביס, שבמהלך השנים העמיק השימוש בו והפך להתמכרות. הנאשם לא גויס לצבא על רקע ריבוי תיקים פליליים שנפתחו נגדו. לדברי הנאשם, הוא הפסיק להשתמש בקנאביס באופן אינטנסיבי בגיל 17, הגם שהמשיך

לצורך את הסם באופן מזדמן עד למועד מעצרו בתיק הנוכחי. ואולם, עיון ברישום הפלילי של הנאשם מעלה שהנאשם היה מעורב בעולם הסמים, כאשר הורשע בשנת 2016, בין היתר, בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית.

17. השאלה המרכזית הדרושה הכרעה היא האם בנסיבות העניין יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם, בהתחשב במכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם ובהליך השיקום שעבר.

מהתסקיר הראשון מיום 23.4.2020 עולה שלאורך השנים היה הנאשם עסוק באופן כפייתי ברצח אביו. עם מעצרו שולב הנאשם בקבוצה טיפולית לעצורי בית, אז הבין לראשונה כי הוא זקוק למעורבות טיפולית מעמיקה. מהתסקירים עולה שהנאשם סובל מקושי בוויסות דחפים תוקפניים, ולהערכת שירות המבחן, כל עוד הטראומה לא תעובד, קיים סיכון להישנות עבירות אלימות בעתיד.

עוד נמצא שהנאשם ערך בשנים האחרונות מאמצים להימנע ממעורבות שולית, עובדה שיכולה להעיד על יכולות תפקוד טובות ומחויבות למשפחתו.

18. מהתסקיר השני מיום 5.7.2020 עולה שגם במהלך תקופת הדחייה השקיע הנאשם מאמצים רבים לשמירה על תפקוד נורמטיבי, לצד ניקיון מסמים ויציבות תעסוקתית. עוד עולה שהנאשם מסר לשירות המבחן שהחל בשיחות במסגרת טיפול פרטי לצורך עיבוד הטראומה הקשורה לאובדן אביו. ואולם, מעבר לדברי הנאשם על כך שטיפול בעצמו במסגרת פרטית, לא נמסרו לבית המשפט, בין אם על ידי שירות המבחן ובין אם על ידי הנאשם עצמו, פרטים כל שהם על אודות טיב הטיפול שעבר, משכו, היקפו, תחומי הטיפול, ובפרט האם כלל הטיפול הליך גמילה מאלכוהול (שכזכור בא לידי ביטוי גם בביצוע העבירה הנוכחית), או גמילה מסמים המלווים את הנאשם לאורך כל שנות חייו הבוגרים. מעיון בשני התסקירים עולה שהם מבוססים על פרטים שנמסרו על ידי הנאשם עצמו, מבלי ששירות המבחן הופנה לאותו "גורם טיפולי" עמו עמד הנאשם בקשר במהלך התקופה, ומבלי שהציג מסמכים או חוות דעת בקשר לטיפול שעבר. לצד זאת, התרשם שירות המבחן משינוי משמעותי שחל במצבו של הנאשם, וציין לטובה את שיתוף הפעולה שלו ואת ניקיונו מסמים במשך כשנה.

19. דומה שלא בכדי סבר שירות המבחן שהנאשם זקוק לטיפול ארוך טווח. מ-1/ת עולה שלחובת הנאשם 5 הרשעות קודמות, כאשר לאורך השנים הוא הורשע, בין היתר, בעבירות של התפרצות לדירות, החזקת סם לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית, תקיפת שוטר ועבירות איומים. שתי תקופות מאסר קצרות אותן ריצה במהלך השנים, האחרונה בשנת 2016, ועונש מאסר בעבודות שירות לא הרגיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות נוספות, וכך גם שני מאסרים מותנים שהופעלו בשתיים מההרשעות. גם את פרק הזמן שחלף מאז הרשעתו האחרונה של הנאשם ועד היום (הרשעה משנת 2016 בגין עבירות אותן ביצע בשנת 2014) יש לקחת בעירבון מוגבל, בשים לב לכך שהנאשם ביצע את העבירות לאורך השנים בצורה עקבית ובהפרשים של מספר שנים זו מזו.

20. לצד האמור, שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו בביצוע העבירה, שמשמעותה במקרה זה משולשת - הן לקיחת אחריות, הן חיסכון בזמן שיפוטי, והן חיסכון בצורך להעיד את נפגע העבירה. עוד נתתי דעתי לבושה ולחרטה שהביע הנאשם על מעשיו, ליכולתו לגלות אמפתיה למתלונן ולרצונו לפצותו, לרצונו של הנאשם להיעזר במערכות תמיכה

מקצועיות ובסביבתו, למאמצים שהשקיע לנהל אורח חיים נורמטיבי, ולעובדה שההליך המשפטי היווה בעבורו גורם מרתיע. מצאתי כרלוונטיים אף את התנאים המגבילים בהם היה נתון הנאשם, לרבות מעצר ממש של למעלה מחודש ולאחר מכן מעצר באיזוק אלקטרוני במשך כארבעה חודשים.

משקל מסוים נתתי אף להערכת סיכון נמוכה של שירות המבחן להישנות ביצוע עבירות אלימות מצד הנאשם, ולקביעה שככל שיישנו העבירות, תוצאותיהם צפויות להיות ברמה בינונית.

לבסוף נתתי דעתי להשפעה הקשה של הטלת עונש מאסר על הנאשם, שלדבריו הוא הבעלים של עסק למזון מהיר, על משפחתו, ובפרט על שלושת ילדיו בגילאי 3 חודשים, 9 ו-10 שנים.

21. לא נעלמה מעיני המלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן לצד מאסר שירות בעבודות שירות, אותה מצאתי לדחות משני נימוקים. האחד, כפי שציינתי לעיל, ההליך הטיפולי אותו עבר הנאשם באופן פרטי וללא מעורבות של שירות המבחן, לוט בערפל, כאשר מנגד ציין שירות המבחן שהנאשם זקוק להליך טיפול משולב וארוך טווח. השני, סיום ההליך בהטלת עונש קל אינו מאזן באופן ראוי בין כלל שיקולי הענישה, ובהם הגמול וההרתעה, לבין האינטרס הצר של הנאשם, שכאמור הסתבך עם החוק שלא בפעם הראשונה, הפעם בעבירת אלימות חמורה, שגרמה לנפגע העבירה נזקים לא מבוטלים.

22. במאמר מוסגר אציין שטענות שונות שנטענו על ידי הנאשם ובא כוחו (כמו מצבו הנפשי והימצאותו במצב של פוסט טראומה, תרומות שתרם לאנשים שונים) לא נתמכו בראיות.

23. במצב דברים זה, בשים לב לחומרת העבירה וליתר שיקולי הענישה, ובהם שיקולי הגמול וההרתעה, סבורני שיש מקום להתחשב במאמצים שערך הנאשם ובכבדת הדרך שעבר בגדרי המתחם, מבלי לחרוג ממנו. בהתחשב במכלול השיקולים, ועל מנת לעודד את הנאשם להמשיך במאמצי השיקום, מצאתי למקם את עונשו בשליש הנמוך של המתחם, גם אם לא בתחתיתו.

24. בשים לב לנזק שנגרם למתלונן, כמפורט בכתב האישום, יש להטיל על הנאשם לפצותו בסכום משמעותי. מאחר שהעבירה לא בוצעה על רקע כלכלי, ובשים לב לגובה הפיצוי ולרכיב העונש המוחשי שייגזר על הנאשם בדמות מאסר בפועל, מצאתי להימנע מהטלת קנס כספי.

סוף דבר

25. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי הימים בהם היה נתון במעצר בין התאריכים 27.7.2019 ועד 3.9.2019.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו במתקן כליאה "הדרים", או בכל מקום עליו יורה שב"ס, ביום 26.10.2020, עד השעה 08:30, כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים 08-9787336, 08-9787377.

ב. 8 חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 3 חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.12.2020 ויועבר למתלונן (ע"ת 2 בכתב האישום המתוקן) בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט בתוך 21 ימים מהיום.

26. ניתן בזאת צו כללי למוצגים.

27. כסף שהפקיד הנאשם במסגרת תיק זה או במסגרת אחד מתיקי המעצר הקשורים אליו, וכן ערבויות שניתנו, ישמשו לצורך הבטחת ריצוי עונש המאסר. לאחר כניסת הנאשם לכלא, יושב הכסף לידי הנאשם.

28. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ב' חשוון תשפ"א, 20 אוקטובר 2020, בנוכחות הצדדים.